

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer
18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

A lap

szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Újváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Városok szövetsége.

Mult számunkban egy rövid hír alakjában megemlékeztünk arról, hogy Zalaegerszeg város polgármestere a rendezett tanácsú városok szövetségének eszméjét vetette fel a város képviselő testületének közgyűlésén, amely természetesen szívesen karolta fel a nem mindennapi s a városok jövőjére nézve fontos tervet.

Jó lesz ezt az ideát minél jobban propagálni és kivitelét elősegíteni, mert annak nagyon messze kiható eredményei lehetnek; feltételezve természetesen azt, hogy a keresztülvitelben az a mérséklet és okosság érvényesül, amely a nagyobb méretű és széles körű intézményeknél feltétlenül szükséges.

Hogy mennyire kívánatos a városoknak egymással érintkezési pontokat keresniök, semmi sem bizonyítja jobban, mint az a szélsőségekig vitt partikularizmus, amely a városok belső életében lábra kapott; amely nemcsak gazdasági téren, a kulturális életben, a társadalmi mozgalmakban, az erők rendszerré vált szétforgácsolásában, hanem még a legprimitívebb napi kérdésekben, a hivatalos ténykedésben is megnyilvánul.

A városokra támaszkodik ma a nemzet életének egész működése. Ezekben öszpontosul, ezekben lüktet az élet egész ereje s haladásuk, megizmosodásuk kifejezője egy-egy nagyobb vidék gazdasági és kulturális haladásának. A városok szívják fel és adják tovább, ezek közvetítik a vidékek munkájának eredményeit s osztják el, sugározzák ki mindazokat a nagy eredményeket, amelyeket a nemzetek munkája, haladása, versenye teremt és alkot.

A városok megerősítése a vidékek érdeke s különösen a vidéki gócpontok felvirágoztatása első rendű nemzeti érdek azért, hogy a nagy világvárosok túlsúlya a fejlődés egyetemes irányának útját ne szegesse s el ne zsibbassa, a saját szolgálatába ne hajthassa a nemzet összes erőit.

A vidéki városokra szüksége van nem csak annak a városi polgárságnak, amely óriási erőfeszítéssel s már-már erejét meghaladó anyagi áldozatokkal tartja fenn a városi szervezetet; hanem szükségük van arra azoknak a százezreknek is, akikre

nézve a város a forgalom csatornája, a kultúra egy közbeeső állomása, a gazdasági rend egy-egy oszlopa, a kenyérkereset forrása, szóval az életnek kisebb-nagyobb mértékben központja.

Amint a városok fejlődése visszahat vidékeiknek haladására, éppúgy a vidék emelkedése meglátszik a városokon is. Újabb időben azonban a fejlődés nem volt arányos. A városok sokkal rohamosabban modernizálódtak, mint azt vidékük gazdasági vagy kulturális élete indokolta. Mesterséges eszközökkel, a polgárság áldozatkészségének fokozásával fejlesztették a városokat, amelyeknek életében természetszerűleg be kellett következni a stagnálásnak, vagy legalább a lassabb haladásnak. Erőik legbővebb forrása polgáraiknak áldozatkészsége volt; ezt pedig nem táplálta a fokozódó forgalom, sőt a legtöbb helyen visszaesés mutatkozott.

A vezetőket tehát napról-napra foglalkoztatja az a kérdés, hogy mikéint lehetne a városokat megerősíteni, haladásukat biztosítani, a visszaeséstől megmenteni s olyan városi életet, olyan városi igazgatást teremteni, amely erőteljes, biztos alapokon nyugvó, határozott irányu életet szüljön s a szervezetet életképpé tegye ne csak a jelenben, hanem a jövőre is.

Legközelebb fekvő eszköz, a legelső gondolat az önségély.

A városok bajai s ezek forrásai egész Magyarországon ugyanazonosak. Az erők tulfeszítése, az igazgatás nehézkes volta, az állami protekció után való eredménytelen versengés, az erőtlenség, szintelen gazdasági és kulturális élet, a társadalmi mizériák általánosan ismert százféle faja, a jövedelmi források korlátoltsága nehezdednek a városi szervezetre és pedig különösen a rendezett tanácsú városokra, amelyeknek szerepe és hivatása talán fontosabb, mint a jobban megizmosodott nagy városoké, amelyek régi kiváltságok alapján már századok óta munkálkodhattak érdekeik biztosításán.

A rendezett tanácsú városok mai helyzete tarthatatlan. Az élet olyan követelményeket támasztott velük szemben, amelyeket megvalósítani a ma rendelkezésükre álló eszközökkel már-már képtelenek. A teher teljesen rájuk hárul, szabad mozgásukat pedig korlátozza és megbénítja a

gyámkodásnak az a nyomasztó rendszere, amely minden mozdulatukat ellenőrzés alá helyezi, amely nehézkessé, lassúvá teszi a névleges önkormányzatot is.

Feltétlenül bizonyos, hogy a közigazgatás államosítása be fog következni, akár rövidebb, akár hosszabb határidő alatt s az államosítás a vármegye autonómiájának megszorításával fog járni. A reform iránya az lesz, hogy az önkormányzati jogok sarkpontja a községi, a városi szervezeten nyugodjék. A városoknak tehát előre kell készülniök arra, hogy az átalakulás már erőteljes életet találjon, amely nemcsak az önkormányzattal járó terheket és felelősséget bírja el, hanem annak áldásait ki is tudja használni.

Fontos és üdvös dolog volna tehát, ha a rendezett tanácsú városok közös elvek szerint járnának el a közigazgatási kérdésekben s ugyanazon irányelveket követnék a vármegyékkel és a kormánnyal, mint felsőbb hatóságaikkal szemben; ha kiküszöbölhetnék a partikularizmust legalább a hivatalos eljárásból s arra törekednének, hogy az általános reformig legalább a berendezkedés egyöntetű, a keretek egyformák legyenek, hogy ne kelljen annak idejében első sorban is az új rend, a kiterjesztett önkormányzati jog életbeléptetésének módjait és formáit keresni, az új rendszer kereteit itt szűkebbre venni, másutt tágítani.

Közigazgatási érdekekből a rendezett tanácsú városok szövetségének hasznait azok előtt, akik a városok belső életét ismerik, bizonyítani nem kell. A vezetőknél egymással való érintkezése sok üdvös eszmét vethetne felszínre sérlelhetne meg; de különösen nagy horderejű volna a szövetségi kötelék a városok reformjának helyes irányába nézve.

Általános tapasztalat az, hogy a mi közigazgatási törvényeink szép elméletek alapján készülnek. A városoknak s azok vezetőinek meg kell tehát előzniök azt, hogy az átalakulás ne az élet gyakorlati követelményei alapján jöjjön létre. A városi önkormányzat hibáit, nehezségeit, súlyos bajait ismerők vannak első sorban hivatva arra, hogy a kormánynak és a törvényhozásnak az élet követelményeit feltárják s közvetve irányt szabjanak a jövő fejlődésnek.

A községi önkormányzat teljesebbé tétele, a szabad mozgás biztosítása, a városi jellegnek minél több községre való kiterjesztése feltétlenül előnyére szolgálna a gazdasági és kulturális haladásnak. A közel mult sok példát nyújt arra, hogy elmaradt községek, amint rendezett tanácsú városokká alakultak át, gyorsan fellendültek, a haladás útjára léptek. Kétségtelen, hogy a városi berendezkedés, habár az igazgatás drága, jobban kedvez a haladásnak, mint a mai községi szervezet, amelynek mozgása kötöttebb és korlátozottabb. Keresni kell tehát azokat a módokat, amelyek lehetővé teszik, hogy a városi önkormányzat előnyei minden nagyobb községnek biztosíttassanak s a városok szövetkezése ennek a kérdésnek a megoldását is előbbre vihetné.

A rendezett tanácsú városokat fel kell szabadítani a vármegye gyámsága alól, amely a szabad mozgást gátolja, a fejlődésnek sokszor mesterséges akadályt s mint a formák betartásának űre vagy a merev ellenállásnak, vagy a teljes passivitásnak álláspontjára helyezkedik. A gyámok tehát gyakran káros lehetnek, de használni nem képesek.

A városok emancipációjának vágya már régi keletű, de határozott formában s kellő nyomatékossággal alig nyilvánult meg. Ennek a feltétlenül jogos és hasznos törekvésnek kellő súlyt adhatna a városok szövetkezése.

A szab. kir., a törvényhatósági joggal felruházott és rend. tanácsú városok szervezetében az önkormányzati jogkör tekintetében fennálló különbségek tisztán csak hagyományos szokások alapján fejlődtek ki s ósdi kiváltságokon alapulnak. Azokat sem célszerűségi, sem egyéb szempontok-

kal indokolni nem lehet, mert a kiváltságokat nem a helyi viszonyok, nem az élet követelményei, hanem majd a véletlen, majd a hatalmasok szeszélye, majd más külső körülmények szabták meg. Milyen hatalmas ellensúlya lehetne a kiváltságoknak a rendezett tanácsú városok szövetsége, amely az egyenlő önkormányzati jogért léphetne sorompóba.

Magyarország polgári osztálya, a városok lakosságának zöme, lassan izmosodik, nagyon lassan alakul ki. A városi önkormányzat előnyeinek felhasználása ugyszólván az egyedüli eszköze ahoz, hogy társadalmi súlyát elismertesse s vagyoni és értelmi erejét érvényesítse. A városok képezik a polgárság életének talaját. A mi polgári osztályunk ma még majdnem teljesen szervezetlen s érdekeinek védelmére alig képes. A polgári társadalmat szervezni kell s a városi önkormányzat egyik legfontosabb hivatása azon osztály erőinek fokozása, amelyre támaszkodik, amelynek vállain emelkedik, amely neki lelket és életet ad. Egy városok közti szövetség szolgálatait ezen a téren megbeesülni is alig lehet. Szolidaritást teremthetne a polgárság között s annak érdekeit szolgálhatná.

De ezek talán nagyon is messze fekvő célok és törekvések. A szövetkezésnek a mindennapi élet, a gyakorlati szükség szempontjából kéznél fekvő előnyei is volnának.

A városok egymás között s egymás rovására versenyre keltek. Az alkotásoknak hosszú sora jelzi a versengés üdvös hatását, de sokszor túltengését, káros következményeit is. Magukra hagyatva saját kárukra okultak. Pénzügyi műveleteikben,

a fejlődés érdekében hozott nagy áldozataikban egymástól még tanácsokat is alig kértek, nemhogy támogatásban részesültek volna. A társadalom, az állam, a kormány áldozatkészségüket bőven igénybe vették; a közoktatásügy fejlesztése, a katonaság ellátása, a hivatalok elhelyezése, egy-egy közgazdasági vállalat létesítése érdekében erejüket tul kellett feszíteniök, csakhogy előre mehessenek, terjeszkedhessenek, modern városokká lehessenek.

És ha mindezeket ugyanazon elvek alapján, egyenlően, egyetértve oldhatnák meg; ha mindazon intézményeket, amelyeket létesíthetnek a maguk javára, közös elhatározással, egymás támogatásával alkotnák meg: nemcsak a polgárság javát szolgálják, hanem nagy nemzeti érdekeket vinnének előre.

Az élet százféle kérdésében nyilvánulhatna meg a szövetkezés áldása. Hogy csak néhány gyakorlati példára utaljunk, felemlítjük példa okáért a középítkezéseket, a hitelműveleteket, a közoktatási és katonai kormányal kötendő szerződések egyöntetűségét, a közös biztosításokat, a községi takarékpénztárak szervezését stb. stb.

A városok szövetsége nagy horderejű gyakorlati célokat valósíthat meg anélkül, hogy helyi érdekeket sértene. A kezdeményezést tehát istápolni kell s nem szabad elaludni hagyni az üdvös gondolatot.

A Balaton védelme.

Említettük már, hogy sokan a Balaton kiszáradásától félnék. Az a rémkép bántja a fürdőtulajdonosokat, hogy a magyar tenger a Sió zsilipjén át megszökik a Dunába s a Fekete tenger vizét megszaportítja. Legutóbb a földmivelésügyi miniszterhez emlékiratot nyújtottak be, amelyben tiltakoznak a Balaton lecsapolása ellen

TÁRCA.

Egy szabadság szobor fejében.

A hogy az európai hajó át ér a Narrows szoroson, a kerek, óriási New-York öböl kellős közepén látja az ember a világ legnagyobb szobrát, a Bartholdi-féle amerikai „Szabadság” szobrot. Felemelt kezében égő villamos fáklya, valami esoda varázsú beszédes jelképezése a „szabadság fényének”. Ezt a szobrot Franciaország ajándékozta az Egyesült Államoknak, a 70-es években. A legnagyobb szobor kolossus, a mit ember alkotott. Ére női alak. A méreteit nem ismerem egész pontossággal, oly óriási, hogy a fejében elfértünk vagy tizen és a homlokán lévő „glória” redőinek minden nyílásán kényelmesen elülhet egy-egy ember.

Stella egy napon unatkozott.

— Gyerünk a Szabadság szoborhoz.

És elmentünk. A new-yorki szoroson apró propellerek viszik a kíváncsiakat arra a külön e célra készült szigetre. Muzsikaszó közben vidám társaság járja ezeket a habokat egész nap. Stella, az amerikai lány otthonosságával kalauzolt. Neki egy cseppet sem imponált az egész. Csak az én kedvemért jött el. Kiszálltunk a parton, körös-körül ágyuk tátongtak a vizre. Azon a szoroson ellenséges hajó nem juthat át a new-yorki öbölbe. Ezer ágyu bömbölné neki a „Mért oly borus” kezdetű gyászdalt. A szobor körül emberek járkálnak. Olyan törpék-

nek látszanak az ércóriás mellett, hogy az ember szinte elmosolyodik.

Stella álmatagon lépdél mellettem.

— Persze ilyesmi nincs a maguk országában, mondja egykedvűen.

— Ilyen nincs. Az szent igaz.

Megindultunk a szobor bejárata felé. Nagy boltíves csarnokba ér az ember, innen széles lépcsőzet vezet felfelé, a szobor talapzatában. Lassan-lassan összezsugorodik a lépcső, míg végül kis szerpentin feljárón lépkedünk egymás után. Korom sötétségben. Negyedórai pihegő vándorlás után Stella elfáradt.

— Pihenjünk egy kissé.

Leülünk egy padra pihenni. Korom sötétség mindenütt. Kérdeztem a lánytól:

— Nem fél?

Dehogyan fél. Amerikai lány és félni? Aztán mentünk tovább. Pár pere és fenn vagyunk. Utközben a halvány világnál kivettem, hogy hol vagyunk. Most a karjánál vagyunk, most a nyakában, mindjárt fenn leszünk. És felértünk. Ott már pihent néhány ember és nézett ki a messzeségbe. New-Yorkot látni oldalt, égbenyuló házaival, amoda a tengerre nyílik kilátás, száz meg száz apró cseprő hajó igyekszik kifelé, befelé.

Stella magyarázgatja, a glória résein át pedig szemlélődünk. Egy szomszéd a Baedekkert tanulmányozza, egy hölgy pedig kétségbeesve kérdi, hogy fog ő innen lemenni. Feljönni csak könnyű, de lemenni nehéz lesz.

A szobor pedig áll rendületlenül. Óriási szemével néz szét az öböl felett és minthogy őrt áll a szabadság védelmében. Igazi szabadság szobor. Az Amerikaiak a jelképzésben is nagy stíliiek. Lassan-lassan megkezdődik a beszélgetés.

Stella hamar összebarátkozott a honfitársaival. A Baedekkeret néző ur valami skót utazó volt. Még fénykép felvételeket is készített a szobor fejből, a résen át.

Valami furesa, leirhatatlan, idegen érzés az, egy szobor fejében lenni. Mig én így átengedtem magam az érzelmeimnek, egyenként elpárologtak az utitársaink. Ketten maradtunk Stellával. Eszembe jutott, hogy milyen különös dolog volna egy szobor fejében szerelmi vallomást tenni. Stella is furesának találta a heizzetet. Tán ő is erre gondolt.

A szép amerikai leány, aki vendégszeretettől szegődött hozzám — éreztem, hogy vár valamit. Megérielődött bennem a gondolat, hogy igen buta lehetek most. Kell valamit csinálni vagy mondani, mert elvégre is ingyen csak nem kísért föl ide erre a rejtélyes helyre. Amerikai ember ingyen nem csinál semmit. Tehát hozzáfogtam.

— Mondja Miss Stella: tudna ön szeretni egy idegen embert, holmi európai?

— Mért ue tudnék. Tán magát akarja ajánlani?

Én meg a szobor mintha elpirultunk volna.

— Nos igen, mondtam — hát ilyen magamfajta embert. Tudja végtelenül szeretem magát.

Mondtam neki sok zöldséget, de a helyzet meg-

Az emlékirat a Balaton part réméről, a phylloxeráról emlékezik első sorban. Kipusztultak a szőlők, de a nép felvette a harcot, mondván: ha a szőlőt el is pusztítja a téreg, a Balatont még sem tudja kiinni. Megesinálta a Balaton kultuszt.

És egymás után keletkeztek a fürdőtelepek a Balaton parton s a külföldi fürdőitől visszahódították az üdülőket a magyar tenger szép partjára.

De a beruházások még ma is meddők. Bizonyítja ezt minden fürdő évi mérlege. Egyiknek sincs egyetlen oly százalék-kamata, melyet folyton fokozódó regijeje ne absorbeálna.

A tiszta ózonu levegőre fektette eddig is, ma is főszüllyát minden balatoni modern fürdő. Pormentes utakra, vízvezetékekre, parkfásításra s ami a fő, — a mi százezer forintnyi kiadásokat nyelt el a főbb fürdők telepein — a miazmatikus kigőzölgesű partok feltöltésére, mólókra semmi költséget nem sajnáltak. Sikerült is elejét venni az elhanyagolt vizpartok rohadó »apadástelepén« támadó miazmatikus gázfejlődésnek, mely egyedüli melegágya a gyilkos maláriának. A múlt 1903. év meghozta a Balaton partokra ezt a csapást is.

Arra kéri a minisztert, hogy az előző földmivelésügyi kormány sérelmes Balaton-lecsapoló intézvényét helyezze hatályon kívül, utasítva az illeték moesár tulajdonos birtokosságát arra, hogy ennek kiszáraitását ne a több törvényhatóság és sok ezer magánbirtokos tulajdonát, egyébként is a nemzet közkinését képező hazai tó lecsapolatása útján fogantossítsa, mi által egy mondhatlan nagy jövőjű nemzeti törekvést, a Balaton-kultuszt tenné tönkre, hanem fogantossítsa azt a moesárvidéktisztítást saját költségével, erejével, körtöltéses földmunkával és esatornázással, ha lehet. Ha pedig nem lehet, elégedjék meg az eddigi állapotjával, mint a hogy a partok többi százezernyi népe eddig azzal megelégedett.

Az emlékiratnak körülbelül ezek a lényegesebb pontjai.

Mi már jeleztük ebben a kérdésben álláspontunkat. Semmi esetre sem szeretnénk a Balaton pusztulását, de a moesarak lecsapolását, kiszáraitását feltétlenül szükségesnek, elodázhatatlannak tartjuk, és nem elégszünk meg az eddigi állapottal. Nem elégszünk meg annyival, amennyit az emlékirat hangoztat. A moesarakat kiszáraitani igenis lehet, mert kell és pedig kell első sorban a fürdők érdekében.

Mert nem egészen úgy áll a dolog a maláriával, mint a hogy az emlékirat mondja. A malária első sorban is nem a miazmatikus gázfejlődésnek az eredménye s annak melegágya nem annyira az elhanyagolt vizpartok rohadó apadás

kívánta. Nem tehettem egyebet. Stella komolyan fogta föl a dolgokat.

— Helyes. Ön igen jóra való embernek látszik. Majd gondolkodom szavai fölött. Ugyebár azt akarja mondani, hogy ön elvenne engem feleségül. De akkor magának itt kellene maradni Amerikában. Én tudniillik nem szándékozom átmenni a tengeren. Itt jobb világ van, több a pénz.

— Nos igen, de elvégre is a nő köteles követni a férjét. Ha én haza akarok menni a hazámba...

— Azt kikötjük szerződésileg.

— Ugy nem szerződöm, mondtam lakonikus rövidséggel.

— Tehát akkor rendben vagyunk, mondta Stella és megindultunk lefelé.

Pedig legkevésbé sem voltunk rendben. Én vártam valami érzélgős jelenetet és el voltam rá készülve, hogy egy igen hatásos témát fogok kapni benne. Egy szobor fejében megkérni valakit, egy szép amerikai lányt, megcsókolni a kezét, az ajkát, a haját, aztán mindezt egy szobor fejében.

Lehangoltan mentem hazafelé. Stella egész uton Amerikát dicsérte, én meg Európát magasztaltam. Kezdetben azzal, hogy Napoleon, Shakespeare, Julius Césár meg Beniczky — mind Európában születtek. Aztán elváltunk és én hazajöttem is — hazament.

Szebenyel József.

telepe, hanem éppen azok a régi moesarak, amelyek a nemzet közkinését képező hazai tó vidékének ozondús levegőjét rongják s a maláriát terjesztő *anopheles* szunyog miriádjait tenyészítik.

Ronald Ross indiai angol katonaoorvos, akit a tudomány szolgálatában szerzett érdemeiért a Nobel díjjal tüntettek ki, bebizonyította, hogy a malária *plasmodium* kizárólag az *anopheles* szunyog közvetítésével kerülhet a szervezetbe, tehát semmiféle miazmatikus kigőzölges maláriát nem okozhat.

A váltóláz vagy moesárláz ellenszere a chinin már régóta ismeretes, de a baj lényegét egész a legújabb időkig homály borította. Jól ismerték a bántalom lefolyását, finom részletekig leírták a mindennapos, harmadnapos vagy negyednapos hideglelés tüneteit, az időszakonként fellépő, hidegrázással kezdődő, izzadással végződő lázrohalmokat. De a baj oka, terjedésének módja felől a legkalandosabb és sokszor nagyon ingatag alapon álló nézetek uralkodtak. A váltóláz főleg melegebb tájakon és évszakban, moesaras vidéken dühöngött s ezért a belelegzett levegőt, a moesártól fertőzött ivóvizet, a klímát, az időjárást gyanúsították, némelyek gyomorrontásra vezették vissza a bajt és sokan hittek annak közvetlenül fertőző voltában, emberről emberre való átolthatóságában.

1881-ben *Laveran* kiderítette, hogy a váltólázások vérében mikroszkopikus kicsinyesű élősködők, u. n. *plasmodiumok* tanyáznak, melyek a vörös vérszövetekbe behatolnak, annak rovására meg-növekednek, végül teljesen elpusztítják azt és aztán egész rajokban szabadon keringenek a vérszárvóban. Valahányszor ezek a végtelenül kicsiny állatok — mert ellentétben a növényországához tartozó baktériumokkal, a váltóláz okozói állatok — tömegesen kirajznak a tönkrement vérszövetekből, mindannyiszor heves lázroham lepi meg a páciens. Minthogy pedig ez a kirajzás szabályos periódusokban történik, ennélfogva a lázak is típusosan, meghatározott időközökben jelentkeznek. Később azután még azt is felderítették, hogy a harmadnapos hideglelést másfajta *plasmodium* idézi elő, mint a negyednapost.

1881. óta tehát már kezünk közt volt a veszedelmes féreg, de csak jóval később sikerült Ronald Ross-nak rájönnie arra, hogy milyen uton-módon jut a *plasmodium* az ember vérébe. Mert egész 1900-ig azt hitték, hogy az élősködő a táplálékkal, az ivóvízzel vagy a belelegzett levegővel jut az ember szervezetébe és így az óvintézkedések is a tápszerek és a víz tisztaságára irányultak.

Ronald Ross nagy érdeme, hogy a fertőzés igazi terjesztője gyanánt az *anophelest* leplezte le, egy szunyogfajtát, a mely moesaras vidéken tanyázik, petéit állóvizekbe, sekély pocsolnyákba rakja és a meleg évszakok alatt, főleg az esti órákban ellepi a környék lakóházaik tájékát is.

A mi közönséges szunyogunk, a *culex pipiens*, nem terjeszti a maláriát, csakis az *anopheles*, annak is csak a nősténye; ha ez a maláriás embert megcsópi, annak vérével együtt *plasmodium*okat is szív a gyomrába. Az *anopheles* gyomra válik aztán a *plasmodium*oknak átmeneti lakóhelyévé; és sajátos dolog, hogy sehol másutt nem tud a *plasmodium* nősténye megtermékenyülni, csak éppen ennek a szunyognak a gyomrában. Az ifjú *plasmodium*-nemzedék is ott jön azután világra és a fejlődésnek egy bizonyos fokát elérvén, behatol a szunyog méregmirigyébe. A kiket aztán gazdájuk, a szunyognőstény megcsópi, annak a vérével együtt *plasmodium* férgekkel fertőzi és 10 nap múlva már jelentkeznek is az első lázrohamok.

Hogy ez nem csak szürke elmélet, hanem valóság, bizonyítja az, hogy az *anopheles* szunyoggal ellepelt vidéken elfátyolozott arccal és keztyűben járó ember, ha lakását is megvédi a moszkítóktól, a maláriát meg nem kapja. Ilyen óvintézkedések mellett a legveszedelme-sőbb vidéken is egészséges marad az ember.

A Balaton partra üdülni járó fürdővendég természetesen inkább megszökik, semhogy szítat borítson a fejére és keztyűben járjon, vagy maláriát szerezzen, amelynek valószínűsége pedig mindaddig fenforog, amíg a moesarakat ki nem szárítják. Kétségtelen, hogy ha az elhanyagolt vizpartok apadástelepe megrohad, apró pocsolnyák keletkeznek, az *anopheles* ott is tenyészhet, mert petéit sekély álló vizekbe és pocsolnyákba szereti rakni; de az is bizonyos, hogy mindaddig, amíg a part egy része állandóan moesa-

ras, azok a bizonyos apadástelepek hiába lesznek víz alatt, mert a másik részen még mindig vigan tenyészik a szunyog s az *anopheles* messze elrajzik. A malária nem ritka dolog a Balaton partján s bizony nem telt abba 14 esztendő, amíg újra felütötte a fejét.

A malária elleni védekezés egyetlen célhoz vezető módját a tudósok sem tudták másban keresni, mint az *anopheles* létfeltételeinek megszüntetésében: a moesarak kiszáraitásában, a talaj esatornázásában.

Tehát nem csak gazdasági, hanem első sorban a fürdők érdekében egészségügyi szempontok okvetlenül megkövetelik, hogy a moesarak kiszáraitásának, a rohadó apadástelepekkel együtt. Maguk a fürdőtulajdonosok nem elégedhetnek meg avval az állapottal, amellyel a partok többi százezernyi népe eddig megelégedett.

Az azután más kérdés, hogy körtöltéses földmunka, esatornázás, szivattyuzás vezet-e eredményre. A Balaton lecsapolásának természetesen a feltétlenül szükséges mértéken túl helye nem lehet. Ezt a mértéket állapítsák meg — az összes jogos igények és érdekek méltányos szem előtt tartásával — okosabb emberek.

Megyei élet.

A közigazgatási bizottság április havi ülését Hertelendy Ferenc főispán elnöklésével folyó hó 12-én tartotta.

Az alispáni, főorvosi, megyei állatorvosi havi jelentések felolvastatván, a közigazgatási bizottság azokat tudomásul vette.

A Csáktornya—ukki h. é. vasut mentén 261/262. sz. szelvény között Pókafánál sorompó felállítására tárgyában hozott közigazgatási bizottsági határozatot a kereskedelemügyi miniszter hatályon kívül helyezte.

Tudomásul vette a közigazgatási bizottság, hogy a kereskedelemügyi miniszter a keszthelyi vasuti állomástól a park felé vezető ut kinyitását elrendelte, továbbá hogy Gyenesdiás megállóhelyen a közigazgatási bizottság által kért váró helyiség létesítését nem rendelte el.

A Tapoleza—keszthelyi h. é. vasuton Sterlik József gyenesdiási lakos kérelme folytán egy utatjáró létesítését a kereskedelemügyi miniszter elrendelte.

Ugyancsak a kereskedelemügyi miniszter rendelkezése Zalaegerszegről a 6023/6318. sz. vonat, mely eddig d. u. 6 óra 30 perckor indult, előbb fog elindítani, hogy a Zalaszántó Nagykanizsára haladó vegyes vonathoz csatlakozása legyen.

A Keszthely—tapolezai h. é. vasut mentén Keszthely állomás előtti tér kibővítése tárgyában megtartott helyszíni szemle jegyzőkönyve betérjesztetvén, ennek alapján a közigazgatási bizottság a tér kibővítését kéri a kereskedelemügyi minisztertől.

A Déli vasut Budapest—prágerhofi vonalának Nagykanizsán a Bathány-utca keresztezésénél pályáathidalás tárgyában megtartott szemléről felvett jegyzőkönyv felolvastatván, a közigazgatási bizottság az áthelyezési feltételeket annak alapján megállapította.

Olvastatott Zalaegerszeg r. t. város képviselőtestületének kérelme, melyben a Wlassics utcának kiépítéséhez a vármegye hozzájárulását az utadól alaptól kéri. A közigazgatási bizottság — tekintettel arra, hogy az új út kiépítésével a teherforgalom a mostani megyei útról eltereltnék, a költségek 15%-át megszavazta.

A letenyei járási utibizottságba a közigazgatási bizottság Desics Géza bánokszentgyörgyi plebánost kinevezte.

A kehidai ártéren vashid építését határozta el a bizottság s ez irányban a tárgyalást elrendelte.

Tekintve, hogy a 43.000.000 K beruházási kölcsönből kis összeg vétetett fel a vármegyei utak kiépítéséhez, a közigazgatási bizottság elhatározta, hogy a kereskedelemügyi miniszterhez intézendő kérvényben kimutatja a még ki nem épített utak számát és hosszúságát; rámutatott arra a körülményre, hogy a már kiépített utakra is jelentékeny összeg szükséges, hogy azok a közforgalom igényeinek teljesen megfeleljenek; kimutatja a szükséges hidak számát s azok költségeit s figyelemmel arra a körülményre, hogy a vármegye 10%-ot fizet utadóra, 3%-ot pedig vasuti pótdóra s így a vármegye lakossága utadó tekintetében nagyobb mérvű áldozat-

tot el nem bír; a feltüntetett szükségletnek a beruházási kölcsön terhére való engedélyezését kéri.

A kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint ezen időszakban meglátogatta a bessenyői, botfai, nagykutasi, nagypáli községi, a boldogfai, csatári, alsóbagodi, boczföldi, bonczodföldi, ságodi, sárhidai r. k., a baksai, pórszombati áll., a kerka-kozmadombjai, barabási, völgyfalusi községi, a cesestregi, kerkakutasi, lentikápolnai r. k., kerkánemetfalusi ev. ref. elemi iskolát, az alsólendvai áll. polgári fiú iskolát s a tantestülettel az iskola belső életét és egész ügymenetét felölő értekezletet tartott. — Meglátogatta a zrinylfalvai, nagyfalusi, drávavásárhelyi áll. elemi iskolát és a drávavásárhelyi közs. állandó gyermekmenedék-házat; a muraszentkereszti, muraszerdahelyi áll., murasiklósi r. k., a ráczkanizsai áll., a muraszentmártoni és szelencei r. k. iskolákat. — Körutján minden jegyzőségénél megfigyelte az igazolatlan iskola mulasztások körül követni szokott s a miniszteri utasítással újabban megállapított eljárást; meggyőződést szerzett a közigazgatási bizottság vagy az iskola fentartók által megindított s részint új építkezésekre, részint új tanítói állásokra vonatkozó szervezések miben léte felől; egyben pedig a helyszínén előkészítette a túltömöttség miatt szükséges tanítói állásoknak esetleg államsegélyekkel összefüggő szervezését. — Kir. segédtanfelügyelő ezen időszakban meglátogatta a göntérházi közs., vadamosi, bagonyai, dobronaki, turnischai, lippai, nagypalmai és gumiliczei r. k. iskolákat.

Ötödéves korpótléket utalt ki a miniszter a zalaszentőti, nagybakónaki, káptalanfai, magyar-szerdahelyi, nagykutasi, gyürüsi, nagyrécei, füzvölgyi közs., rendesi, reszneki, sümegi, nemesvitai, udvarnoki, mikesfai, köveskallai, petőhenyei, kővágóórsi, sőtöri, prágai, sényei, kányavári, felsőnemesapáti, tárnoki, hanyi, tapolezai, novai, kékkuti, sárhidai, szegvári, strelecei, lippai, tót-szerdahelyi, lesenczenemetfalui, vonyarevvashegyi, garabonci r. k., tapolezai izr., légrádi, vászolyi, szepetneki, zalaistvándi ág. ev., kustánszegi ev. ref. iskoláknak, továbbá a balatonkövesdi ev. ref. iskoláknak évi 116 K államsegélyt, miről érdekelte községek értesítettek.

A bellatinezi, zalaszentbalázi r. k. és esonkahegyháti ev. ref. iskola államsegély kérvényét a bizottság pártolólággal terjeszti fel.

A karmacsi községi iskolaszék megalakítására, valamint a tanítónó választására vonatkozó ügyiratok beszerzését a bizottság elrendelte azzal, hogy azok alapján a kir. tanfelügyelő tegyen jelentést.

A zalaujvári iskola ügyében felhivatik az iskola fentartó közönség, hogy a második tanterem és tanítói lakás felépítéséről gondoskodják.

Az árvaszéki elnök jelentése szerint a fogalmazói karnál február végén hátralékban volt 4.042, március hóban beérkezett 5.308 s így elintézés alá került 9.350 ügydarab, amelyből március hóban feldolgoztak 4.748 dbot s így március végén hátralékban maradt 4.602 ügydarab; az irodánál február végén hátralékban volt 1.107, március hóban leírás végett kiadott 4.748 s így elintézés alá került 5.855 ügydarab, amelyből március hóban leírtak s kiadományoztak 5.102 dbot s így március végén hátralékban maradt 753 ügydarab.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint a kataszternél a f. év első három hónapjában hatóságoktól és magánfelektől 1.052 birtokváltozási eset jelentetett be, amelyek mind elintézés nyertek. — A vármegye területén a f. év első három hónapjában 560.714 K 75 f adó folyt be, mely a múlt év hason szakában befolyt 677.418 K 52 f-rel szemben 109.003 K 77 fillér esökkenést tüntet fel. Leírtak az év első három hónapjában egyenes adóban 69.090 K 09 f-t, hadmentességi díjban 2.469 K 83 f-t. Fizetési halasztást március hóban 4 esetben, ideiglenes hazadómentességet 12 esetben engedélyeztek.

Közegészségügy.

Dr. Háy István vármegyei tisztí főorvos a vármegye területén március havában észlelt közegészségi állapotról a következő jelentést olvasta fel a közigazgatási bizottság április havi ülésén: Az időjárás egyáltalán változó volt, amennyiben majd enyhe, majd hideg idő uralkodott több

csapadékkal, mely néha mint eső, máskor meg mint hó jelentkezett.

A felnőttek közegészsége, a múlt hónaphoz viszonyítva, nem változott, mert a hidegebb időjárás mellett most is leginkább a légzőszervek hurutos és lobos bántalmi képezték a gyógykezelés tárgyát.

A gyermekek közegészsége az előző hónaphoz képest tetemesen rosszabbodott nem csak azért, mert azoknál is úgy, mint a felnőtteknél, a tüdőhurutok és lobok nagyobb számban észleltettek, hanem azért is, mert a kanyaró nagyon járványosan elterjedt és 699 megbetegedést okozott.

A fertőző bántalmak közül roncóló toroklobban beteg volt 34, gyógyult 18, meghalt 12, ápolás alatt maradt 4; hasi hagymásban beteg volt 8, gyógyult 5, meghalt 1, ápolás alatt maradt 2; kanyaróban beteg volt 699, gyógyult 463, meghalt 25, ápolás alatt maradt 211; vörhenyben beteg volt 57, gyógyult 39, meghalt 7, ápolás alatt maradt 11; fültömírgylobban beteg volt 7, gyógyult 7.

Rendőri hullaboncolást két esetben teljesítettek, melyeknél a halál legközelebbi okát szervi szívbjaj és testi fejletlenség képezte.

Hullasemle előfordult 12-szer, súlyos testi sértést 6-ot jelentettek be.

Öngyilkosságot 3 egyén követett el; 1 (Porkoláb György gyeneadiási) magát felakasztotta, 1 (Gervai Béla volt esáktornyai lakos) magát a robogó vonat alá dobta, 1 pedig (Saláta Sándor nagykanizsai pénzügyőr) lőfegyverrel vetett véget életének.

Ezen kívül volt egy öngyilkossági kísérlet is, amennyiben az illető mellkasát keresztül lötte, de bajából felgyógyult.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 4 egyén esett áldozatává és pedig 2 (Zsár Imre 10 éves Badaacsonyan, és egy 2 éves dekanoveci gyermek) a kutba és trágyalébe fulladtak, 1 (Bedő István 43 éves zebeczkei lakos) lova által hasba rugatott s az így támadt seb következtében elhalt, 1 (Horváth Lajos 4 éves küsszigeti lakos) légesövébe esett bab fulladási halálát okozta.

Elmekórnak négy esete képezte a hivatalos beavatkozás tárgyát; egyet, mint közveszélyest, tébolydába szállítottak, hármat pedig, mint csendes betegeket, házi ápolás alatt hagytak.

Hét éven aluli korú gyermekek közül orvosi kezelésben nem részesült 28. Az elsőfoku hatóságok emiatt 16 elmarasztaló és 4 felmentő végzést hoztak, a többiekre nézve a megfelelő tárgyalások még befejezést nem nyertek.

A legutóbb beküldött kimutatások szerint van a vármegye területén 26 lelenc, 306 dajkaságba adott, 816 elmebeteg, hülye, 796 süketnéma, vak, nyomorék, 1564 közsegélyre szorult, 1723 keresetképtelen árva.

E hónap folyamán felülvizsgáltam a nagykapornaki körorvosi naplót, megvizsgáltam a pacsai gyógytárat.

A „Keszthelyi Hirlap“ 1904. évi február 28-án megjelent számában a keszthelyi kórház miatt mintegy mulasztással vagyok vádolva. Nincs szükségem magamat mentetgetni, mert lelkiismeretem nyugodt. Azonban hogy a mélyen tisztelt közigazgatási bizottságnak mégis tudomása legyen a szóban levő ügy állásáról, bátorkodom közölni a következőket:

A keszthelyi kórház újra építésére nézve odáig jutottunk, hogy a község elkészítette a terveket és költségvetést, azonban később kitűnt, hogy körülbelül 60.000 K hiányzik a fedezetből. Részemről azt ajánlottam a községbíró és községi orvos uraknak, hogy a megfelelő pénz erejéig építtessenek egy kisebb kórházat, de úgy, hogy a szükséghez képest az mindenkor meg-nagyobbítható legyen.

Vármegyénk március havi közgazdasági állapota.

Gruner Lajos vármegyei közgazdasági előadó vármegyénk március havi közgazdasági állapotáról a következő jelentést terjesztette be a közigazgatási bizottság április havi üléséhez.

Az elmúlt hónap folyamán az időjárás jórészt hűvös volt és a hónap nagyobb részében csak kisebb esőzések zavarták meg az egyensúlyt. Vége a hónap utolsó két napján olyan rendkívül sok csapadék esett le eső- és havasó alakjában (e két napon 79 m/m), hogy a szelek által már egy kissé kiszáradott talaj ismét bő-

séges nedvességhez jutott. Az egész március hóban 8 napon összesen 11 m/m csapadék esett.

A legutolsó napokon esett bő csapadék folytán hamarosan kiáradott a Zala folyó és nagy rét- és legelő-területeket borított el a hónap első napjaiban; felemelkedett továbbá sok helyütt az altalajvíz is és tócsák keletkeztek lapályos fekvésekben.

A tavaszi vetés általánosan csak a múlt hónap közepe táján kezdődött el, igen kötött talajokon csak a hó vége felé — és a vármegye nagyobb részében a hó vége felé be is volt fejezhető a tavaszi gabonákra és a lóherére nézve. A vetés után is még mindig uralkodó hűvös időjárás a tavasziak kelését és az ősziak bokrosodását késleltette. Az ősziak állása tekintetében panasz lehet a kései búzákra és a kései rozsokra; — határozottan silány a késeiek állása azon vidékeken, ahol az őszi egérjárás már előre megritkította a vetéseket és ezek a meleg idő hiánya miatt bokrosodásukban visszamaradtak.

Lanyha esők és melegebb időjárás még sokat segíthetnek a kései vetések sorsán, de erre már ezek reá is vannak utalva.

A tavaszi vetések befejezésén kívül foglalkoztatta a mezőgazdákat a búzák boronálása és a rétek tisztogatása, az elkésett trágyázási munkálatok folytatása és a répvetés előkészítése.

Megindultak a szőlő munkálatok is vármegyeszerte és a nyitogatás és metszési munkálatok még a múlt hóban befejeztettek, az ültetési és fásójtási munkálatok pedig kezdetüket vették. A szőlősgazdák megnyugtatólag tapasztalták a metszés folyamán, hogy a téli fagyok ezen évben kárt sehol sem okoztak a szőlővesszőben.

Állattartás és állategészség. A tavaszi időszakban majdnem minden évben beálló takarmányhiány ezidén számos gazdaságban előbb jelentkezett, mint a múlt év folyamán. Ennek oka a száraz takarmány etetés korábbi megkezdése és a silány takarmány-répa termésben található, — takarmány-szükség azonban dacára ennek csak a kevés rétséggel rendelkező vidékeken mutatkozik.

A múlt hónapban történt meg vármegyeszerte az általános állatösszeírás, mely végeredményében megállapítani van hivatva azon országos hangoztatott kérdés tisztázását, vajjon az utóbbi években tapasztalt erősebb állatkivétel és a befogyasztás emelkedése nem a deprecitáció sajnálatos jelenségével van-e összefüggésben?

Vármegyénkre nézve azon meggyőződésnek adhatunk kifejezést, hogy legalább is az állattenyésztés legfontosabb ágánál, a szarvasmarhatenyésztésnél — az állomány számának kevesbedésével nem fogunk találkozni; — míg az állatok értékelésénél, különösen a tenyésztésre használt egyedekre vonatkozólag, határozottan javulást tapasztalhatunk. Hogy a juhállomány kevesebb, mint az utolsó 1895. évi állatszámáláslánál — azt biztosra vehetjük; a sertés állományánál azonban, tekintettel a sertésvész állandó pusztításaira, ezen állatnem szaporasága ellenében is — még kételyek vannak, melyeket csak a számlálás végeredménye fog tisztázni.

A múlt hónap elején helyzetettek ki az állami ménék is az illető fedeztetési állomásokra.

A vármegyénkben rendszeresített 36 állomáson van összesen ezidén elhelyezve: 1 angol telivér, 22 angol fajta, 3 arab fajta, 10 nonius és 90 nőri fajta állami mén, mely számok a nehezebb fajta mének tulsúlyát dokumentálják vármegyénk népies lótenyésztésénél.

A vidéki marhavásárokon úgy a felhajtás, valamint az értékesítési viszonyok kielégítőek voltak.

Ezen viszonyokra nézve kedvező befolyással volt a husarak állandó magasságán kívül az állategészségi viszonyok javulása is, különösen a ragadós száj- és körömfájás, de a sertésvész szűkebb korlátok közé való szorítkozása is.

A múlt hónap végével maradt ragályos bántalmakkal fertőzött községek vármegyénkben: veszettségben 1 község, takonykór- és bőrféreg 2 udvar, ivarszervi hólyagos kiütés 2 község, ragadós száj- és körömfájás 3 major, rühkór 3 község, sertésorbáné 1 község, sertésvész 21 község.

Értékesítési viszonyok. A f. évi február havában beállt ugrásszerű áremelkedést a gabonaféléknél — a múlt hónapban egy fokozatos, de folytonos ár depressió követte, mely az árakat majdnem az előbbi felszínre nyomta és a forgalomba némi szünetelést hozott. A szünetelés még jelenleg is tart és a világgiaconon beállt

úr köszönetet mondott a megtiszteltetésért s azon reményének adott kifejezést, hogy a szellemi és társadalmi célokat szolgáló egyesület nemes hivatásának megfelelően, életképességét igazolni s úgy irodalmi és művészeti, valamint ezzel kapcsolatos kulturális feladatát a tagok lelkes odaadásával betölteni fogja.

A kör választmánya népes értekezletet tartott dr. Ruzsicska Kálmán elnökletével. Megállapították az első ünnepélyes előadásnak idejét április 24-én este 8 órára az „Arany Bányán” dísztermében. A műsor 6 pontból fog állani, még pedig 1. A Himnusz előadja a férfi és női énekkarnak és zenekarnak összes tagjai Kauffmann Mátyás és Sándor Zsigmond vezetésével. 2. Dr. Ruzsicska Kálmán elnöki megnyitót tart, ismertetve a célt és a működési teret. 3. Lányi Margit k. a. Br. Eötvös Józsefnek „A megfagyott gyermek” c. költeményét szavalja el, zongora harmonium és női énekkar kíséretében (melodráma), a kísérő zenét Réffy Géza szerette, a zongorán Lányi Ilona, a harmonium Erdős Tivadar tanár játsszik. 4. Füle Imre irodalmi tanulmányából fog felolvasást tartani. 5. Az énekkar férfikara Kauffmann Mátyás vezetése mellett magyar népdalokat ad elő Horváth Ákostól. 6. A zenekar Sándor Zsigmond vezetésével Mendelssohn Nászadja elő.

Iskolai ünnep. A zalaegerszegi felsőkereskedelmi iskola április 11-én az 1848. törvények szentesítésének emlékeztetőre rendelt nemzeti ünnepen, az isteni tisztelet után az intézet emeleti nagytermében iskolai ünnepélyt tartott, amelyet a Himnusszal nyitottak meg; az emléknapot méltató beszédet Kákósy Jenő f. o. tanuló tartotta; Csiszár Antal és Fangler Ferenc f. o. tanulók szavaltak, közben az énekkar alkalmi éneket adott elő, a zenekar is betöltött egy számot; az ünnepség a Szózzattal ért véget.

Rendkívüli közgyűlést tart a Zalamegyei Gazdasági Egyesület f. évi május hó 2-án délután 3^{1/2} órakor Zalaegerszegen, saját helyiségében a következő tárgysorozattal: Az egyesület állásfoglalása a megkötendő olasz kereskedelmi szerződés ügyében; a Gazdák Biztosító Szövetkezetétől beérkező válasz tárgyalása; folyó ügyek és indítványok tárgyalása.

Anyakönyvvezető kinevezése. A m. kir. belügyminiszter a bánokszentgyörgyi anyakönyvvezető kerületbe Zziga Gyula helyettes segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

Plebánosok beiktatása. A szombathelyi egyházmegye püspöke Markovics Károly bándolyi, Füzy István németdenesi, Házy János egyházasszabályozó, Horváth József szóczei, Számálovics Ferenc kupfalvai, Fritz Nándor máriafalvai, Tancsics József alsóbogodi és Jászay Ferenc bódi plebánus helyetteseket szabályszerű bemutatási levelek alapján plebánia-javadalmaikba kánonszerűleg f. hó 19-én fogja beiktatni.

Tanítók gyűlése. A „Zalamegyei Általános Tanítói Testület Zalaegerszegi Járasköre” Zalalövén f. évi május hó 5-én d. e. 9^{1/2} órakor az iskola-épület egyik tantermében tartja ez évi közgyűlést. Tárgysor: Szentmise d. e. 9 órakor. 1. Dénes Margit áll. tanítónő gyakorlati tanítása a IV. osztályban a tört. alakjának változtatásáról. 2. Elnöki jelentés; ennek kapcsán hozzászólás az Eötvös-alap, alkoholizmus és a népnevelő egyesületekhez. 3. Horváth János áll. tanító úr értekezése: „A beszédhibák, tekintettel a népiskolai tanításra.” 4. A központi választmányhoz pályatétel ajánlása. 5. A járási segélyegylet alapszabályainak módosítása céljából bizottság kiküldése. 6. A lemondott egyik választmányi tag helyett más választása titkos szavazás útján. 7. Pénztári jelentés. 8. Tagok felvétele. 9. A jövő közgyűlésen érkezők kisorsolása. 10. A jövő évi közgyűlés helyének megjelölése. 11. Folyó ügyek, indítványok. 12. Justus Izidor föld-birtokos úr szeszgyárának megtekintése.

A nagykanizsai ipartestület elöljárósága alakulása Sebestény Lajos ügyvédet ügyésznek, Muraközi Lajost jegyzőnek, Hernyovits Bertalant pénztárosnak, Zollner Jánost pénztári ellenőrnek választotta meg.

Muraköznek a szombathelyi egyházmegyéhez való visszacsatolása. Zalavármegye közönsége a kiegyezés után nem egyszer tett már kísérletet az iránt, hogy Muraköz egyháziilag is visszacsatolása az anyaországhoz s a zágrábi egyházi főhatóságtól a szombathelyi és pécsi püspökségek egyházi

tennhatósága alá helyeztessék. Ezen vármegyénkre nézve oly kiváló fontosságú kérdés újból napirendre került. Zalavármegye alispánja ugyanis a f. hó 12-én tartott közigazgatási bizottsági üléshez ezen ügyet teljes megvilágításába helyező hazafias szelleműl áthatott terjedelmes előterjesztést tett Muraköznek egyháziilag visszacsatolása tárgyában. A közigazgatási bizottság a kiváló fontosságú előterjesztést zajos helyesléssel fogadta s egyhangulag elhatározta, hogy azt a vármegyei törvényhatósági bizottsági közgyűléshez terjeszti azzal a javaslatlall, hogy a vármegye törvényhatósága feliratilag keresse meg ebben az ügyben az országgyűlési és a kormányt s hogy a feliratot pártolás és támogatás végett küldje meg a vármegye országgyűlést képviselőinek, valamint a herceggprimásnak és az érdekelt két egyházmegye t. i. a szombathelyi és pécsi egyházmegye főhatóságának. A kiváló fontosságú előterjesztést lapunk legközelebbi számában egész terjedelmében hozzuk, hogy a májusi közgyűlést megelőzőleg a törvényhatósági bizottság tagjai azt megismerhessék.

Nagylelkű adomány. A keszthelyi takarékpénztár részvénytársaság igazgatótanácsa a keszthelyi plebánia templomnak tűzkár következtében történt megrongálása folytán szükséges helyreállítási költségeire ezer korona segélyt szavazott meg.

Névmagyarosítások. A m. kir. belügyminiszter Szultzeberger Alajos, Zalavármegye volt főszámvivője nevének „Sós”-ra, dr. Ulrich József nagykanizsai lakos főgimnasiunai tanár nevének „Révai”-ra, kiskorú Schreier Zoltán eszabrendeki lakos vezetéknévének „Sajó”-ra, Buchwald Zsigmond és kiskorú gyermekei szentkozmadombjai lakosok vezetéknévének „Bakonyi”-ra, kiskorú Dvorcsák József eszaktornyai lakos vezetéknévének „Darvas”-ra kért átváltoztatását megengedte.

Megkerült apát gyűrű. Hirt adtunk annak idején arról, hogy Legáth Kálmán apát-plebánus arany gyűrűje f. évi február 21-én a szoba asztaláról, a míg ő pár percre a másik szobába ment, eltűnt. A megindított vizsgálat szerint az időben a plebánia lakban egy csavargó járt s valószínűleg az vitte el a gyűrűt, azonban sem a tettes, sem a gyűrű nem került kézhez. Mint a „Muraköz”-ben olvassuk, Csáktornyan a csáktornyai takarékpénztár udvarán levő kut mellett Pollák Gyula eszaktornyai kereskedőnek a leánykájára egy szép nagy aranygyűrűt talált, melyben apátplebánusunk ellopott gyűrűjét ismerték fel. Ugy látszik, a tolvaj az az nap Csáktornyan tartott országos vásárra ment, a takarékpénztári udvarban levő kútból ivott, miközben a gyűrű zsebéből kiesett.

A Nagykanizsa városi és járási Gazdakör Nagykanizsán f. hó 8-án tartotta Jerffy Adolf gazdaköri elnök elnöklésével a tagok élénk érdeklődése mellett tartotta közgyűlését, amelyet az elnök közhelyesléssel fogadott beszédével nyitott meg. Az elnöki megnyitót követően Tóth István köri jegyző és pénztáros terjesztette elő az 1903. évi számadást, valamint a f. évi költségvetést. A kör múlt évi bevétele 554 K, kiadása 314 K 42 f volt. Az 1903. évi megtakarítással együtt 803 K 58 f bevétel és 153 K kiadás irányzatot tartott elő. A közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentéséhez képest a pénztárosnak a felmentvényt megadta és az 1904. évi költségelőirányzatot elfogadta. Az elnök javaslatára elhatározták, hogy Kiskomáromban állatdíjazást tartanak, Nagykanizsán szénkénegraktárt létesítenek, továbbá kétkövet raktáron tartanak; január hóban pedig tenyészbika és tenyészkan vásárt rendeznek. — Az üresedésben levő két igazgatósági tagsági állásra Sebestény József és Hegedűs László köri tagokat választották meg. Kherndl Imre indítványára egy arankatisztító gép beszerzését elhatározták s egy bizottságot küldtek ki az elfogadott indítványnak legcélszerűbb kivitele tárgyában.

A városok kongresszusa. Pár év óta a magyarországi vidéki városok polgármesterei az ország különböző pontjain évenként közös tanácskozásra gyűlnek össze, hogy a városok közös érdekeit megbeszéljék. Amint értesülünk, ez évben Nagyváradon lesz a városok kongresszusa, a melynek napja még nincs meghatározva. Előreláthatólag május hó közepén lesz a kongresszus, a melyre a határidő kitűzése után csakhamar szétküldik a meghívókat. A kongresszuson fontos, a városok fejlődését és anyagi boldogulását mélyen érintő ügyek kerülnek tárgyalásra.

Öngyilkos urasági inas. Hű és odaadó inasa volt Gutmann László zalabéri nagybirtokosnak Loesmándy Ferenc. Szerette is mindenki, mert becsületesen megtette a kötelességét és összefért cselédtársaival. Egyszer megbetegedett Loesmándy s bár elhozatták hozzá az orvost, nem tudott kigyógyulni. Sokáig nyomta az ágyat s mikor a mult napokban látta, hogy az orvosi tudomány nem képes rajta segíteni, valami ürügy alatt kiküldötte a feleségét a szobából, ő maga meg leászott az ágyról, előkereste régi revolverét s azzal agyonlőtte magát. Mire a dörrésre beszaladtak a szobába, Loesmándy már halott volt. Volt gazdája illő módon gondoskodott a temetéséről.

Hamis tizkoronás bankjegyek. A kereskedelemügyi miniszter rendeletében ovatosságra inti az ország összes posta- és távirtda hivatalnokait a tizkoronás bankjegyek elfogadásánál. A hamisítványok papírja valamivel vastagabb, mint a valódi bankjegyeké, továbbá színe sötétebb s maga a hamisítvány fényképezés útján jött létre. A „007.920 számú” és „1002 Serie” megjelöléseket utólag nyomták a hamisítványokra s azok vörös színt megnevedvéstéssel sem lehet lemosni.

Motorkocsik a Délivásutnál. A Délivásut r. társaság még a mult ősszel próbamenetet rendezett a Bares és Pakrácz közti vonalon és ennek eredményéhez képest elhatározták, hogy Bares Nagykanizsa és Budapest közt forgalomba hozzák a motorkocsikat. A motor 2—3 személykocsit fog vinni; külön női és dohányzófülkék nem lesznek rajta. Az utasok nagyobb podgyászait a legközelebbi vonat szállítja az utasok után. A motorkocsik óránként 50 kilométer sebességgel közlekednek s így sokkal gyorsabban, mint a személyvonatok. A motorkocsikkal már f. hó 1-én kezdődött meg a közlekedés.

Kivándorlási biztos Zalavármegyére. A m. kir. belügyminiszter Ritscher Adolf körmeneti kereskedőt megbizta, hogy Vas- és Zalavármegyék területén az amerikai kivándorlókkal kizárólagosan ő köthessen utazási szerződéseket.

A belügyminiszter és a vármegyei számadások. A belügyminiszter körrendeletben szólította fel az összes vármegyei törvényhatóságokat, hogy sürgős jelentést tegyenek hozzá az 1902. évi és korábbi községi számadások jelen állásáról, felsorolva azon községeket, a melyek a számadásokat netán még nem terjesztették be, valamint azokat, melyek betérjesztették ugyan, de azok törvényhatósági jóváhagyást még nem nyertek. Egy másik rendeletben az 1904. évi költségelőirányzat törvényhatósági jóváhagyás felülvizsgálatának jelen állása iránt érdeklődik a miniszter s ez ügyben szintén sürgős jelentést kér.

Mennyi halat fognak a Balatonban. A mult évben kifogtak a Balatonból: 2489 m/m. gardát, 5727 m/m. keszeget, 131 m/m. ön- és menyhalat, 315 m/m. csukát és compót, 96 m/m. pontyot, 61 m/m. haresát, 621 m/m. süllőt és 157 m/m. fogast; összesen 9597 métermázsa halat.

Városunk területén összeirt állatok. A hasznos háziállatok a tavaszi legelőre való kihajtása előtt városunk területén összeirtattak. Ezek szerint van 17 db bika, 392 db tehén, 123 db üsző, 62 db ökör, 117 db tinó; összesen 711 darab; közös legelőre megy 78 db; van továbbá 277 db felnőtt ló s 3 db növendék csikó, sertés van 229 db felnőtt és 278 db növendék.

Szép kirakatokat láthat a sétáló közönség a zalaegerszegi korzón Reisinger és Eisner cégénél. A tavaszi újdonságok, női divatickek izléses egyvelegben vannak összeállítva s a kép naponként változik. A divat pajkos szeszélye uralkodik az izléses tarka-barkaságon, amely annyira vonzó a hölgyközönségre nézve, hogy a legjobb reklám a cégnek. Nem a kisvárosi sablon szerint agyonzsúfolt auzlág, hanem műérzékkel és ügyes kereskedő kezeivel készített kirakat az, amelyből már csak a villamos lámpa hiányzik, hogy teljesen fővárosias benyomást keltsen.

Fásítás. A plebánia templom mellett elterülő sétányon helyes változtatásokat létesítettek. Régi, korhadásnak indult fákat kivágattak, helyükbe másokat ültettek. A plebánia-lak északi oldalára szintén ültettek szép esemetéket, a pázsitot egyengették, úgy, hogy idővel kellemes üdülőhely lesz a régi, elhagyatott ugynevezett „templom kert”-ből. Kár, hogy a kiültetett esemetéket olyan idomtalan, a szemet sértő dorongokkal vették körül, melyek elégtelenítik a sétányt. Nem lehetett volna csinos védőfákat állítani köréjük?

Kutyák az utcán. Hihetetlenül sok kutya futkos az utcán ide-oda. Lépten nyomon találkozok az ember kisebb-nagyobb fajtával, melyek bepíszkítják a járdát is, a házak falait is és e mellett veszélyeztetik az utcán járó közönséget, mert egynek sincsen szájkosara. Pedig az ebtartásról szóló városi szabályrendelet elrendeli, hogy harapós természetű s nagyobb fajtájú kutyák szájkosárral látandók el. Hogy mennyire molesztálják a kutyák a közönséget, csak a napokban történt esetet említjük fel, a mikor a Kazinczy téren egy kutya egy úrról lekapta a köpönycet. Jó lenne a sok kóborló kutyát megrendszabályozni.

Hazánk legjobb fürdője a kéndús és konyhasós, természetes meleg forrásokban gazdag Herkulesfürdő, az idén is nyújtja az ismert 50%-os árkedezményt júliusig és augusztus 26-ika után a szerényebb jövedelemmel bíró közönségnek. Ismeretes, hogy e világhírű fürdő forrásai csatlakoztatlan sikerrel használtatnak ischias, idült esz, köszvény, bőr és esontbetegségek, aranyér, altesti bántalmak, vesebajok, vérszegénység, női bántalmak és ezek utóbajai stb. ellen. Dícséretre méltó hazafias cselekedet az igazgatóság részéről, hogy az említett kedvezmény által lehetővé teszi az intelligens középosztálynak is, hogy Herkulesfürdő forrásainak gyógyító és üdítő hatásában részesülhessen.

Vásárárthelyezés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy Túrje község országos vásárját április 24-ike helyett ez idén kivételesen április 22-én tarthassa meg.

Rabiógyilkosság. Gosztola község határában meggyilkolták és kirabolták Takács József pórszombati sertéskereskedőt, aki Alsólendván járt sertéseket vásárolni, azonban nem vehetett s dél tájban két társával Szécsiszigetet felé indult. Utiközben gyilkolták meg a szerencsétlent és elrabolták 680 K kézpénzét. A gyanu eddig két utitársát terheli.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra felhajtottak 118 drb. szarvasmarhát, mikből 60 drb. került eladásra. Sertésekből 568 darabot hajtottak fel s eladtak belőlük 350 darabot.

A szerelem sötét verem. Birki Rozi és Baranyák Pál régen szerették egymást. Döbrétén laktak mind a ketten, naponkint találkoztak s így módjukban állott szerelmi viszonyukat bensővé tenni. A két szerelmes közt azonban valami csekélység miatt nézeteltérés támadt, miből civódás s perlekedés keletkezett. Mikor a legény neszét vette, hogy szerelmese a helybeli királyi járásbírósnál perrel támadta meg, ráesett a gyanutlanul haladó leányra és úgy elverte, hogy ágyba kellett feküdnie. Baranyák ellen most még becsületsértés és testisértés miatt is feljelentést tett a megcsalt leány.

Rosz szomszédok. Rosz szomszédság török átok szokták mondani. Ilyenek voltak Horvát Balázs és Szarka Mihály bocföldi lakosok. Ahol csak alkalmat találtak rá, boszantották egymást s így lassacskán halálos ellenségekké váltak. El nem néztek volna egymásnak semmit a világon, a legesekélyebb ok elegendő volt arra, hogy egymásnak rontsanak. Ilyen alkalom kínálkozott a minap is, mikor Horvát Balint Boldizsár nevű fiával a közös barázdán ment végig. Szarka Mihály meglátta a szomszédokat s odakiáltott, hogy ne járjanak ott, mert elveri a lábukat. Horváték se állták szó nélkül, a miből szóváltás, utóbb meg verekedés támadt. E közben Szarka egy karót ragadott és Horvátékat úgy elverte, hogy az öreg 10 nap, a fiu pedig 4 nap atatt gyógyuló testi sérülést ejtett. Most a bíróságnál folytatják a rosz szomszédok a perlekedést.

A szarvasmarhatenyésztés új irányai. A földmivélségi miniszter leiratot intézett a Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez, amelyben felhívja, hogy a szarvasmarhatenyésztési kerületek beosztásának módosítására vonatkozólag mondjon véleményt. Az ország tulnyomó részén ugyanis a magyar fajta van köztenyésztésre kijelölve, — a tenyésztők azonban sok helyütt a nyugoti fajták érdekében a tenyészirány megváltoztatását s a tenyésztési kerületek új beosztását kérik. A miniszter mielőtt e kérdésben döntene, az O. M. G. E. véleményét kívánja meghallgatni. Az egyesület állattenyésztési szakosztálya a szarvasmarhatenyésztés jövőjére oly annyira fontos kérdést legközelebb fogja tárgyalni.

Kakas Márton. A husvétii szám szenzációs képei és ötletes apróságai után, a melyekkel önmagának szerzett konkurenciát a „Kakas Márton”, méltó kíváncsisággal várhatta mindenki a legújabb számot. S aki még oly sokat várt is, nem fog csalódni. A két külső rajz ebben a számban is Linek Lajos színeitől és humorától csillog. A belső oldalak képei közül Jeney Jenő és Eder Gyula aktuális rajzai mulatságos voltak mellett az igazságnak legyőzhetetlen erejével hatnak. Bér Dezső egy kacagtatóan elmés tréfát, Ház Miklós pedig egy pompás utcai jelenetet rajzolt meg finom művészettel. A nagy képek mellett is feltűnik Eder Gyulának három apró rajza, a mely egy elmés apróságot illusztrál a legkiválóbb karrikaturák humorával és jellemző képességével. Az irodalmi részben szóhoz jutottak a „Kakas Márton” összes alakjai, köztük a legnépszerűbb: Göre Gábor bíró ur is. — A „Kakas Márton” előfizetési ára negyedévre 3 K. Egyes száma 30 fillér, kapható minden újságelárusítónál.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 60 kilogrammonként

búza	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
rozsa	»	7.50	7.60
árpa	»	5.50	5.70
zab	»	5.20	5.50
fehérbab	»	—	—
lóher	»	50.—	52.—
bükköny	»	5.—	5.50
burgonya	»	—	—
tengeri	»	—	—
tarkabab	»	—	—

Nyilt-tér. *)

Tekintetes Gráner Géza úrnak Zalaegerszegen.

Megbízatusunkhoz híven f. évi április hó 7-én felkerestük Zollner Izidor urat, hogy f. évi április hó 6-án Zalaegerszegen az „Arany Bányá” vendéglő kávéházi helyiségében Önnel szemben nyilvánosan elkövetett becsületsértésért elégtételt kérjünk.

Zollner Izidor úr segédeinek megnevezésére 48 órai halasztást kért, amit mi meg is adtunk.

F. évi április hó 9-én Zollner Izidor úr megbizottjaival történt tárgyalás alkalmával részünkről felvetett ama kifogás, hogy tudomásunk szerint megbizójuknak egy elintézetlen lovagias ügye van, ami első sorban is rendezendő volna.

Zollner Izidor úr megbizottjai erről tudomással nem bírván, a szükséges információk beszerzésére 3 napi határidőt kértek, amit mi minden szó nélkül meg is adtunk.

F. évi április hó 13-ára halasztott tárgyaláson Zollner Izidor úr megbizottjai felmutattak egy jegyzőkönyvet, amely jegyzőkönyv betekintése után mi kijelentettük, hogy részünkről a kifogásolt ügyet a lovagiaság szabályai szerint befejezetteknek nem tekintjük.

A megbizottakkal folytatott kölcsönös eszmecsere után közösen megállapodtunk abban, hogy a kifogásolt ügynek eldöntésére a becsület bíróság ítélkezését fogjuk kikérni.

Zollner Izidor úr megbizottjai a becsület bírák bejelentésére f. évi április hó 19-ének déli 1 óráját tüzték ki, amidőn is váratlanul azt jelentették be, hogy megbizottjuk az Önnel szemben felmerült lovagias ügyet tovább tárgyalatni nem fogja s a megbizotást tőlük visszavette.

Mi újabb segédek bejelentését vártuk s miután 24 óra eltelte után náunk újabb segédek nem jelentkeztek, mi részünkről az ügyet befejezetteknek nyilvánítjuk s erről Önt a fentiek közlése mellett értesítjük.

Zalaegerszeg, 1904. április 15.

Mérő Géza.

Horváth Kálmán.

Megbizottainknak ezen levele vétele után Zollner Izidor úrtól az utóbbi levelet vettem:

Tekintetes Gráner Géza úrnak Zalaegerszegen.

Miután meggyőződtem arról, hogy az Önt személyében bántó, nyilvános helyen történt sértő támadásra az előzmények után jogos indokom nem volt, a sértést sajnálom, érte ezennel bocsánatot kérek és felhatalmazom Önt, hogy ezen levelet közzétegye.

Zalaegerszeg, 1904. április 15.

Zollner Izidor.

*)E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

A „Wiener Allgemeinen Medizinischen Zeitung”-ban

olvasható:

A **Wilhelm**-féle antiarthritikus anti-rheumatikus vértisztító teája Wilhelm Ferenc gyógyszerésznek, cs. és kir. udvari szállítónak Neunkirchenben, Alsó-Ausztriában, ezen oly gyorsan híressé vált tea, az év minden szakában alkalmas gyógymód a vér alapos megtisztítására minden lerakódásoktól s használhatja mindenki kor- és nemi különbség nélkül. Az ezerféle gyógyulás, amit ezzel a vértisztító teával köszvényben, reumában, ideg- és izületi betegségekben elértek, a csatlakoztatlan szer nevét biztosítják számára az említett betegségekben. Hasonlóan bőrkiütésekben, nemi betegségekben, ha ezek régiek és idültek is, ezen teának használata az egész szervezetet tisztítja. Aranyeres bántalmaknál, székrekedésekben, májbetegségekben, sárgaságnál nagy szerencse, ha kéznél van ez a tea, csak hogy valódnak kell lennie s ne engedjük magunkat haszontalan utánzatokkal megcsalítani, amelyeknél siker nélkül adjuk ki a pénzt. A valódi, orvosi utasítás szerint készült **Wilhelm**-tea használata utasítással együtt kizárólag készítőjénél: **Wilhelm** Ferenc gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító Neunkirchenben kapható, vagy ennek raktáraiban.

Kérjen mindenki

saját érdekében

Valódi Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

csak oly csomagokban, a melyek a Kneipp páter védjegyét és a Kathreiner nevet viselik, és kerülje gondosan a silány utánzatok elfogadását.

Rohitschi „Styria forrás” Gyógyviz.

Gyomordaganatok és görcsök, Bright-féle vese bántalmak, a légző szervek hurutai, **Kitűnő** gyomor- és bélhurutok, **gyógyhatás!** gyomordaganatok, görcsök, máj-, vesebajok és cukorbetegség ellen.

Főraktár Magyarországra Hoffmann Józsefnél van Budapesten, Báthory utca 8. sz.

NESTLÉ FÉLE Legtökéletesebb tápszer csecsemők részére.

Kísérleti czélokra fél dobozok a 1 Korona. A tisztelt szülőknek probadozók és röpíratok ingyen rendelkezésre állnak a **NERUDA NÁNDORNAL** féle főraktárban **BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.**

Felelős szerkesztő: **dr. Csák Károly.**
Társaszerkesztő és kiadó: **Udvardy Ignác.**

„Király forrás“

Kostrenitz ROHITSCH mellett

dús szénsav tartalma által kitünő

Üdítő ital

savankás új borral vegyítve.

Gyógyviz

kiváló hatással bír: gyomorkatarrus és bélhurut, májbajknál és sápkórban, vérértékesítés és többféle betegségeknek.

Ásványvíz kivitel

Kostrenitz, posta Podplat Rohitsch mellett (Steierország).

Főelárusító raktár:

Kosztelitz Miksa

fűszer kereskedő és söraktárosnál
Zalaegerszegen, az „ARANY BÁRÁNY“
átellenében.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Ára 1 1/2 literes üvegekben 14 fillér.

Amerika.

Indulás Havreből minden szombaton. Utazási jegyek a Francia vonal útjain. Jó és gyors szállítás. Kitűnő ellátás bor- és likőrrel együtt. Bővebb tájékoztatást nyújt ingyen és bérmentesen

Francia vonal.
(Französische Linie)
Bécs, IV. Weyringergassa 8.

BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ

SOSBORSZESZ

NACY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
B KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLEKELVE VAN!

VIZGYÓGYINTÉZET

és Szanatorium

KÓSZEGEN, (Vasmegeye) vasutállomás. Egész éven át nyitva, betegek és üdülők számára. Gyönyörű fenyves, park és sétahelyek. Legjobb gyógyeredmények. Igen olcsó ár. **Prospektus bérmentve.** Tulajdonos és igazgató orvos **dr. Dreiszker József.**

Bérbeadó lakások.

Az Uri-utca 6. sz. ház, mely áll 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, pince, padlás, konyhakert és nagy udvarból, — ugyszintén a Wlassics-utcai 8. sz. házban egy szoba és konyhából álló lakás kiadó.

Bővebb felvilágosítást nyújt

KUMMER GYULA

kávés, Zalaegerszegen.

Uj elsőrangu irógépek

üzletfelosztás folytán jutányosan kaphatók. Tudakozódások „Nagyon jutányos“ jellegével a lapra hivatkozással Mosse Rudolffhoz, Budapest, Ferenciek-tere 3. intézendők.

Mindenféle

tégla

ugy mint: faltégla, lyukas és tömör sajtolt faltégla, igen alkalmas nyers építkezésekhez, továbbá hódfarku és hornyolt tetőcserép, valamint orr-, kövezet-, kútszatorna-, párkány- és jászoltégla, úgy alagsó is a legjobb minőségben bármely állomásra szállítva kapható az alatt nevezett téglagyárban.

Árjegyzékkel és mintával szívesen szolgál

Uradalmi Göztéglagyár

Sárvár.

230/v. 1904. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíró 1904. V. I. 77. számú végzése által **Gráner Lipót fia** cég végrehajtató javára **Buchvald Zsigmond** szentkozmadombjai lakós ellen 235 K 40 f tőke, ennek 1904. évi február hó 14-től járó 5% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt, 800 K-ra becsült 4 darab tehénből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszinén, vagyis **Szentkozmadombján** leendő eszközlésére 1904. évi május hó 2-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított felételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1904. ápril hó 15 én.

Nemes Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

707/tkv. 1904. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **soproni takarékpénztár** végrehajtónak **Gondi János** végrehajtást szenvedők elleni 3944 korona 70 fillér tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalaegerszegi 39. sz. tjkvben + 45. hrsz. alatt **Gondi János** tulajdonánál fölvetett ingatlanra 2427 K ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi május hó 5-ik napjának d. e. 10 órájkor Zalaegerszegen a tkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 242 K 70 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 48. §-a a. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál törént előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Zalaegerszeg, 1904. évi január hó 25.

Rutich, kir. tszéki bíró.

LINIMENTUM CAPS. CO. MP.
A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller

Egy régi kipróbált készítmény, amely már több mint 34 év óta megbízható beférősséget alkalmazzák kórházakban, szanatóriumokban és magánlakásokban.

Minős. Szilárdabb utazások miatt bevezetésekor a dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ céggel jelölve kerülnek el. — 80 f., 1 k., 40 f. és 2 k. árban a legújabb gyógyszerárban kapható.

Források: **Török József** gyógyszerészzel Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
szász. és kir. udvari szallitók.
Budapest, Rudolfsbad.

Szőlővessző eladás.

Eladó nagyobb mennyiségben

Riparia Portalis

amerikai vad **sima vessző**, szokvány-szerű minőségben

másod osztályunak ezere 5 korona

helyben átvéve.

Eladó továbbá **eredeti sárga oberndorfi takarmányrépa** után termelt **500 kilogramm**

répamag

helyben átvéve kilónként 50 fillér.

Bővebb felvilágosítást ad

Bessenő u. p. Zalaegerszeg.

SKUBLICS KÁROLY
földbirtokos.

560/904.

Hirdetmény.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minister ur az 1904. évi március hó 11-én kelt 70462/1903. számú rendeletével a **muraszentkereszti állami népiskola** épületének javítását, ugyanott az iskola részére szükséges új fáskamra, disznóól, tyukketrec, árnyékszék és kerítések készítését, valamint a régi kutnak és kerítéseknek készítését, valamint a régi kutnak és kerítéseknek javítását **4015 K 36 f** összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkák kivételének biztosítása céljából az 1904. évi május hó 6-ik napjának d. e. 10 órájára a zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívottnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz anuyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bányapénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Zalaegerszegen, 1904. ápril 8.

M. kir. államépítészeti hivatal.

452/tkv. 1904. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a *nagykanizsai takarékpénztár* végrehajthatónak *Czigány Anna* végrehajtást szenvedő ellen 800 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a sándorházai 1005. sz. tjkvben + 2151. hrsz. alatt felvett ingatlanból Czigány Anna felerészbeni jutalékára 34 korona, a sándorházai 588. számú tjkvben Czigány Anna tulajdonánál felvett következő ingatlanokra: + 1438/a hrsz. alattira 166 korona, + 1441/b hrsz. alattira 471 korona, + 2016/a hrsz. alattira 55 korona, + 2228/c hrsz. alattira 182 korona, + 1429. hrsz. alattira 166 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi

május hó 4-ik napjának d. e. 10 órájkor Sándorházán a község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 3 K 40 f, 16 K 40 f, 47 K 10 f, 5 K 50 f, 18 K 20 f, 16 K 60 fillért készpénzben vagy az 1881. évi IX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi IX. t.-c. 170. §-a értelmében a bányapénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Zalaegerszegen, 1904. évi január hó 22-én.

Rutich, kir. tszéki bíró.

Óh Jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kaszter Sándor, Dr. Klein Lajos, Sümegen: E. Dervarics István, Zalaszentgróton: Botfy Péter** gyógyszerházaikban.

2957/tkv. 1904.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a *zalaegerszegi szövetkezeti önszegélyző egyesület* végrehajthatónak *Ráth Juli Keszli Ferencné* végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében Keszli Ferenc utóajánlata folytán az újabb árverés a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalaegerszegi 2954 sz. tjkvben + 3772/a. hrsz. alatt Ráth Juli tulajdonánál felvett ingatlanra 792 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi május 18-ik napjának d. e. 10 órájkor Zalaegerszegen a tkvi hat. irodájában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul el nem fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az utóajánlatot tevő kivételével az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 79 K 20 f-t készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 48. § alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bányapénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.

Zalaegerszeg, 1904. évi ápril 6-án.

Rutich, kir. tszéki bíró.

Zacherlin

Nagyszerűen hat, mint utólrhetlen rovarölő. Valódi csak palackokban.

Kapható Zalaegerszegen:

Hubinszky Adolfnál,
Kaszter Sándornál,
Gyarmati Vilmosnál,
Ján Ferencnél,
Fangler Mihálynál,
Kosztelitz Miksánál,
Reich Samunál,
Kömös Miksánál,

Bellatinczon:

Welsz Bélánál.

Jánosházán:

Federer Jenőnél,
Kohn Jakabnál,
Spitzer Sámuel utódánál:
Singer Sándornál.

Letenyén:

Eppinger Ignácánál,
Weisz Henrichnél.

Pacsán:

Schleffer M.-nél,
Pacsá és Vidéki Fogyasz-
tási és Értékesítő szövetke-
zetnél.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem érték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető ne volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbbségre, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leg-haladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Czím:

Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Köhögésben

szenvető

kisértse meg a köhögést csillapító és kellemes ízű

Császár Mell-bonbont.

2740 hatóságilag igazolt bizonyítvány szól mellette és hogy sikerrel használható köhögésgégnél, katarrusnál és elnyálkásodásnál. Kapható 20 és 40 filléres csomagokban Schmidt Győző zalaegerszegi cukrásznál.

Drezdai Motorgyár R.-T.

(ezelőtt Hille) fióktelepe és műhelye:

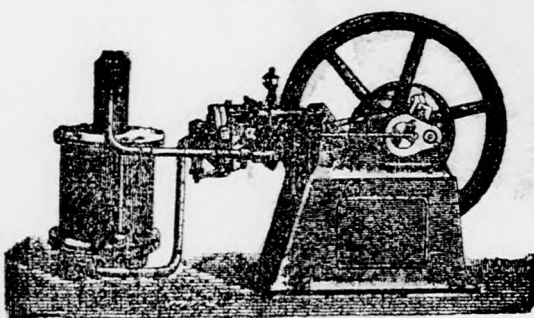
Gellért Ignác és társa

Budapest, VI. Teréz-körút 41.

(Telefon 12-91.)

Ajánljuk az elismert legjobb, legtekélyesebb, leg-tartósabb gyártású drezdai benzín-moto-
rokat, lokomobilokat és széngáz-
fejlesztős (generatoros) motorokat.

Leggyorsabb
64 kitüntetés.

Legjobb üzemi
8 állami érem!

8000 gép a legteljesebb megelégedésre szállítva.

Malomüzemre, darálásra, takarmánykam-rákba, tejjgazdaságoknak, favágáshoz, víz-emelésre, esépléshez és minden más gaz-dasági és ipari munkához a legjobb üzemerő.

A drezdai motorok minden versenyvizsgá-laton és kiállításon a legelső díjakkal lettek kitüntetve.

Kedvező fizetési feltételek!

Legmesszebb menő Jótállás.

Uj! Budapest fémhelyt Uj!
rendeztünk be drezdai művezetével
és szerelőkkel.

FERNOLENDT

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és Glanzcrème világos cipők számára leg-szebb fényt adnak és megtartják a színt állandóan. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők Lyosin alkalmazásával egész új szintet kapnak.

Alapított 1812.-ben. Gyáraktár Budapesten, V. Lipót-körút 24. A levelek Bécsbe III/i. intézendők. A mosáshoz Brunnen-szappan veendő.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főarudánkna a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereségnél többet fizettünk nagybecsült vevőink-nek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyeresémet és pedig:

a 600.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,

a 100.000 koronás főnyeresémet a 74366. sz. sj.-re

a 100.000 > > 52528. > > a 80.000 koronás főnyeresémet a 83061. sz. sj.-re

a 100.000 > > 94789. > > a 70.000 > > 81161. > >

a 90.000 > > 109780. > > a 70.000 > > 5498. > >

a 90.000 > > 83610. > > a 60.000 > > 61613. > >

a 90.000 > > 92787. > > a 60.000 > > 76347. > >

a 90.000 > > > > a 50.000 > > 4036. > >

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyeresémet.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresémet

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresémet a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresémet 400.000,

1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a

80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000,

1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000,

8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen 55.000 nyeresémet és jutalom 14.459.000

korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

¹/₈ eredeti sorsjegy frt — .75 vagy K 1.50; ¹/₄ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy K 3. —

¹/₂ " " " 3. — " " 6. —; ¹/₁ " " " 6. — " 12. —

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi április hó 24-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók: Váci-körút 4/a.

II. fiók: Múzeum-körút II/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben { utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegekben) } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím: _____

Oltóság! Leiklimeretesség! Saját érdekében nyitva tartva kizárólag **LEOPOLD GYULA** Budapesti Királyi Kórház-körút 61. Szakavatottság! Pontosság!

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-eszókákkal, hő- és kádfürdőkkel.

300 tónyos lakozószobával.

Prospektus átváratva ingyen és bérmentve.

REPARATOR

KÖZVEVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKEREBB
KRIEGER-féle

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSEI • ELŐZÉKENYSÉGI • SZERENŐSE-NAPTÁR INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.

100,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14.459,000 korona.

A Kisbirtokosok

Országos Földhitelezetete
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után

Művelet	2% levonással:
10 évre a 1000 koronára	10 évre a 1000 koronára
15 évre a 1000 koronára	15 évre a 1000 koronára
20 évre a 1000 koronára	20 évre a 1000 koronára
25 évre a 1000 koronára	25 évre a 1000 koronára
30 évre a 1000 koronára	30 évre a 1000 koronára

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁJLODA

Sajátos: SIMON PÁL

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÛT 23. SZ.

80 szoba 170 K-ôs feljebb tisztogításai és villanyvilágításai együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és szórakozó a házban. Világos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

IRÓGÉP

ÚJ MODELLJE megjelent!

PROSPEKTUST KÜLD

LOGOSKÉ

BUDAPEST

ANDRÁSSY-ÛT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle**

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL

Vidéknek kedvenc találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Kitűnő magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerése.

UGORKATEJ

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepit, málfoltot, pattanást, miltassert stb. és az arcnak bűszséget, fiataloságot kölcsönöz. (Hőgőznek nélkülözhetetlen!)

Egy üveg ára 2.- K, hozzá szorka-szappan 1.- K, puder 2.- K.

Postai szállítás naponta.

Főszékhely: **Balassa Kornél** Gyógyszertára: Budapest — Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V., Lipót-körút 7.

Benzin- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.

BÉCS Drednerstrasse 79-85.

Benzin- és petrolin-lokomobilok

Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező üzleti feltételek.

Versenyen kívüli olcsó árak! Elsőrangú angol és francia női ruha-kelme-kölönlegességek áruház

LEON és OLÁH

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Mittak az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V., Lipót-körút 7.

Benzin- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.

BÉCS Drednerstrasse 79-85.

Benzin- és petrolin-lokomobilok

Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező üzleti feltételek.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle**

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL

Versenyen kívüli olcsó árak! Elsőrangú angol és francia női ruha-kelme-kölönlegességek áruház

LEON és OLÁH

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Mittak az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V., Lipót-körút 7.

Benzin- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.

BÉCS Drednerstrasse 79-85.

Benzin- és petrolin-lokomobilok

Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező üzleti feltételek.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle**

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztán és szakszerűen minden szaklismert nélkül.

Küldje be címét E 473 jelleg alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur” Mannheim, Meerfeldstr.

Erzsébet királyné-alap sorsjegyeinek

Ferenc Ferdinánd főherceg öfelségének legmagasabb pártfogása alatt

Főnyereménye 100.000

korona értékű; továbbá 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1.600, 1.000 K stb. értékben; egészben 7.000 nyerőszám.

I sorsjegy I K.

Huzás visszavonhatlanul 1904. május 28-án hatósági ellenőrzés mellett.

Elárúsító helyek Zalaegerszegen:

Bakonyi Zsigmondné tőzsdéjében, Grünbaum Ferenc, D. Horváth Győző, Hubinszky Adolf kereskedésében és a fiókületben Budapest V. Nádor u. 23. sz.

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortájerhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledel, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharibusban, gyomoréjdalomban nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő győgyerejének talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint fájás, felbőgés, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, kólikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszertárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmen, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kisczell, Muraszombat, Bellatincez, Marczali, Tapoleza, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Nemetújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Mura-szerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőcz, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszent-lászló, Boba, Középbisztrice, Pincze, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszertáraiban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar monarchiában a gyógy-szertárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell és csak Ullrich Hubert-féle növ. bor kérendő!

A zalaegerszegi gyógyszertárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

ELEGÁNS!

mintájú angol és magyar uri öltöny-szövetek szép választékban érkeztek

= SCHÜTZ S. és FIA =
áruházába.

Kérjen

csak Ön

Selle és Kary-féle

Somatose
oldható hűsítőhárny
a hús tápanyagát tartal-
mazza (tojásfehérje és
sól) maján, m. iszelen,
hőnyen oldható por-
alakban.
a lehető legjobb
erősítő szer
gyenge, a táplálkozásban
visszamaradt egyéneknek,
mellbetegségeknek, idegbe-
tegeknek, gyomorbeté-
nek, gyermekgyógyászoknak,
angol kórban szenvedő
gyermekeknek, gyógyulók-
nak stb., stb.,
Das-Somatose
alakjában különösen
sápkórban
szenvedőknek orvosi-
lag ajánlva.
Somatose nagy mértékben
emeli az étvágyat.
Kapható minden gyógyszer-
tárban és drogeriában.
Csak eredeti esoma-
golásban valódi.

Festékgyárak előlött
Bayer Fr. és társa, Elberfeld.

EREDIN

Legjobb tisztítószer

minden finom lábbelire;
sárga és fekete.

Különösen ajánlatos Box-
calfs, Oscaria, Chevreaux-
és Lackcipőhöz.

== **BÉCS XIII.** ==

164/v. 1904. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 1904. V. I/65. számú végzése által Gráner Lipót Fia végrehajtató javára Buchwald Zsigmond szentkozmadombjai lakós ellen 800 korona tőke, ennek 1904. évi február hó 8-tól járó 6% kamatja, ugy járulékaik erejéig 600 K levonásával elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt, 2000 koronára becsült 4 pár jármos ökörből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, — ennek a helyszínen, vagyis Szentkozmadombján leendő esz-
közlésére 1904. évi május hó 2-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.
Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1904. évi április hó 15.

Nemes Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

? Miért ?

nevezik

Gaedicke

bankházát a legnagyobb

Szerencse-gyűjtődének ?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki
Mert ott a 602.000 koronás jutalmat
Mert ott 3-szor a 400.000 „ főnyereményt
Mert ott 3-szor a 100.000 „ „
Mert ott 1-szer a 70.000 „ „
Mert ott 4-szer a 60.000 „ „
Mert ott 3-szor a 30.000 „ „
Mert ott 5-ször a 25.000 „ „
Mert ott 10-szer a 20.000 „ „

nyerték és —

mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmu-
tatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-dik magyar kir. szab. osztályosorsjáték **május 17. és 18-án** megtartandó húzásához postautalványon vagy utánvét mellett

$\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ sorsjegyeket
12.— 6.— 3.— 1.50 koronáért rendelni

Gaedicke A. bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődéje

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca II. sz.

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az összegek postadíj-
mentes átutalhatása céljából kívántra szívesen szolgálunk.

Levágandó rendelőlevél.

GAEDICKE A. urnak

BUDAPEST.

Szíveskedjék címemre I. osztályu Magy. kir. szab. osztályosorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az ellenérték: korona utánvételezendő postautalványon küldöm

Pontos cím { Név
Állás
Lakhely
Utolsó posta

A nem kívánt módoszat
förlendő